

Заняття 1

Об'єкт кримінального правопорушення

Практичне заняття (2 години)

Задача 1. Грещук в с.Нові Бросківці Сторожинецького району Чернівецької області, будучи приватним підприємцем - суб'єктом підприємницької діяльності з розпиловки лісодеревини у травні 2010 року прийняв на роботу Щербинюка та Хайнуса, не уклавши з ними трудової угоди та не зареєструвавши її в центрі зайнятості. В також в роботі лісорозпилочного цеху він використовував саморобні верстати, які належним чином не забезпечували охорону праці, тобто не було захисних засобів, гальмівних пристроїв. Крім того, Грещук також не оформляв належним чином проходження працівниками інструктажів з охорони праці, хоча проводив їх усно.

Визначте об'єкт(и) кримінального правопорушення(ь) та його (їх) види. Встановіть, чи має в даному випадку місце багатооб'єктне правопорушення, чи мове йде про декілька кримінальних правопорушень.

Задача 2. З початку червня 2010 року Федорів на території бувшої райзаготконтори став приймати лом чорних металів від населення. 23 червня 2010 року до нього прийшли працівники міліції і почали складати протокол, повідомивши Федоріва, що дана діяльність вимагає спеціальної ліцензії, про що той не знав.

Визначте об'єкт посягання. Чи впливає предмет кримінального правопорушення на кваліфікацію скоєного?

Задача 3. 07.06.2010 року близько 07.30 год. Палагіцький біля гаражів поряд з Ладижинською ТЕС у м. Ладижин Вінницької області, виявив штик-ніж, який згідно висновку експерта № 178-Х від 22.06.2010 року є холодною зброєю, виготовленою заводським способом, та є штиком до магазинного карабіну зразка 1940 року СВГ-40. Палагіцький спочатку сховав штик-ніж, а у подальшому незаконно носив при собі у спеціально виготовленому власноруч чохлі без передбаченого законом дозволу до 12.30 годин 08.06.2010 року, коли дана зброя була у нього виявлена та вилучена працівниками міліції у м. Ладижин Вінницької області.

Яке значення для кваліфікації скоєного має штик-ніж, визнаний холодною зброєю? Встановіть об'єкт та предмет кримінального правопорушення. Чи є в даному випадку засоби вчинення кримінального правопорушення?

Задача 4. 20 травня 2010 року біля 21 год. Головчак, будучи в стані алкогольного сп'яніння, знаходячись на літній площадці кафе «Рубінові вогні», заважаючи відпочинку громадян, висловлюючись протягом значного періоду часу нецензурною лексикою, затіяв бійку з Ключівським, у ході якої розбив два віконних скла та пошкодив іншого майна на суму 1518 грн. Робота кафе була перервана до наступного дня.

Встановіть об'єкт(и) кримінального правопорушення(ь).

Задача 5. Панчук 10.03.2010 року близько 09 год. 30 хв., перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, з метою перевірити чи перебуває його колишня дружина Маланчук в квартирі, в якій вона проживає по найму, незаконно, шляхом вибивання ногою вхідних дверей проник до вищевказаної квартири.

Встановіть об'єкт(и) кримінального правопорушення(ь).

Задача 6. 12 червня 2010 року близько 14.00 години Копитко за 40 грн. продав Шимоні 4 диска формату «DVD», на 3-х з яких міститься відеоінформація, яка згідно висновку мистецтвознавчої експертизи №801 від 26.06.2010 року відноситься до порнографічної продукції, а на одному - до продукції, що пропагує культ насильства і жорстокості. Диски Копитко незаконно придбав на початку червня 2010 року за ціною 3 грн. у невстановленої особи і зберігав їх за місцем свого проживання, а 12.06.2010 року у зв'язку з скрутним матеріальним становищем вирішив збути диск стороннім особам.

Визначте об'єкт і предмет кримінального правопорушення. Яке значення має предмет кримінального правопорушення для кваліфікації?

Задача 7. 28 лютого 2010 року приблизно о 09 годині 30 хвилин Сміжак, знаходячись на території Засумського цвинтаря № 8 по вул. Баумана в м. Суми, відігнув металеві стовпчики та витягнув з пазів частину металевої огорожі розміром 90x55x2,5 см, яка була встановлена на могилі Стиславського загальною вагою 25 кг, вартістю 400 грн. В подальшому Сміжак виніс вказану огорожу з кладовища з метою здачі до пункту прийому металобрухту по вул. Калініна, 178.

Визначте об'єкт та предмет посягання.

Заняття 2

Об'єктивна сторона складу кримінального правопорушення

Практичне заняття (2 години)

Задача 1. 17.03.2010 року Деркач надав приміщення власної квартири № 32, що по вул. Будівельників, 27А м. Ладижин Вінницької області, громадянину Гутичу, в результаті чого останній у приміщенні квартири виготовив і вжив наркотичний засіб шляхом ін'єкції. Встановіть, до якої ознаки складу кримінального правопорушення слід віднести квартиру Деркача.

Задача 2. Валовська дуже важко переживала смерть бабусі, яка була для неї єдиною близькою людиною, вдень вона навчалася, а вночі працювала офіціанткою, потім не було можливості працювати, скінчилися гроші. На початку 2010 року її виключили з інституту, квартиру відключили від електроенергії. 18 березня 2010 року вона вийшла в магазин за продуктами, залишивши вдома 2-річного сина самого, та не повернулася. Після цього, вона боялася повернутися до дому та побачити, що сталося з дитиною, а коли повернулася, сина вже забрали до лікарні. Вона відвідувала його, мала намір забрати його до дому, однак дізналася, що дитину всиновили. Після пройденого лікування їй нервова напруга спала, вона стала краще себе почувати.

Встановіть форму діяння. Чи буде Валовська притягуватись до кримінальної відповідальності?

Задача 3. Близько 19 години 20 хвилин 26 червня 2009 року, після спільного розпиття спиртних напоїв, Голинський і Вайсюк йшли по стежці, де між ними виникла сварка з приводу неповернення Вайсюком малозначної суми коштів. Голинський збив з ніг потерпілого, наніс йому два удари кулаком правої руки в ліву частину обличчя та два удари кулаком лівої руки в праву частину обличчя. А коли потерпілий звівся на ноги та пішов стежкою, Голинський, знаходячись позаду Вайсюка, несподівано для останнього дерев'яною палицею, підбраною біля стежки, наніс один удар потерпілому в лівутім'яну ділянку голови та другий удар палицею в потиличну ділянку голови дещо зліва. Від отриманих тілесних ушкоджень потерпілий, втративши свідомість, впав на копицю сіна. Голинський обклав тіло Вайсюка сіном, та підпалив його, кинувши у вогонь газову запальничку і дерев'яну палицю, після чого з місця скоєння злочину зник. Експертиза встановила, що на момент підпалу Вайсюк був живий.

Проаналізуйте об'єктивну сторону складу кримінального правопорушення

Задача 4. В кінці травня 2010 року Сурупа, знаходячись на будівельному об'єкті по вул.Халтурина в м.Ялта, виготовив саморобним способом нунчаку - складну холодну зброю ударно-роздроблюючої та удушаючої дії, яку без передбаченого законом дозволу носив при собі.

До якої ознаки складу кримінального правопорушення належить нунчаку?

Задача 5. 5 квітня 2010 року Дзвонковський подав співробітнику органу дізнання письмову заяву про притягнення до кримінальної відповідальності

Білогана та Худика, в якій навів завідомо неправдиві відомості про те, що 3 квітня 2010 року вказані особи спричинили йому тілесні ушкодження і заволоділи його особистим майном на суму 600 грн. При цьому він був попереджений про кримінальну відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину, про що власноручно розписався у відповідній книзі.

Проаналізуйте об'єктивну сторону складу кримінального правопорушення.

Задача 6. Мельникович з листопада 2006 року отримував замовлення від різноманітних осіб на реалізацію копій «Microsoft Windows XP», які він записував з належного йому ПК на компакт-диски в своїй квартирі.

Яким чином об'єктивна сторона складу кримінального правопорушення співвідноситься з об'єктом і предметом посягання?

Заняття 3

Суб'єкт кримінального правопорушення

Практичне заняття (2 години)

Задача 1. Авдіюк, 13 років, та Шовгенюк, 15 років, вночі викрали автомашину «Жигулі» і всю ніч каталися на ній по місту, а потім кинули її. Коли вони відійшли від машини на 5 м, Шовгенюк запропонував вкрати з неї приймач і інструменти. Вони повернулися і зняли приймач, забрали з багажника набір дорогих італійських інструментів і магнітофон, який знайшли в багажнику.

Кваліфікуйте скоєне і дайте юридичний аналіз дій кожного.

Задача 2. Гундяк і Ришков проходили лікування в психіатричній лікарні. На вихідні дні вони були відпущені додому. Увечері, проходячи мимо дачі, в якій взимку ніхто не жив, вони зламали двері та викрали телевізор і транзисторний приймач. Коли вони йшли додому, їх помітив сторож і хотів затримати. Поклавши на землю телевізор і приймач, Гундяк і Ришков накинулися на сторожа і почали його бити. Заподіяні пошкодження виявилися смертельними. Гундяк страждав шизофренією, а Ришков - психічним розладом, що не виключав осудності.

Розкрийте критерії осудності. Чи є Гундяк і Ришков суб'єктами кримінального правопорушення?

Задача 3. Бучинська, головний бухгалтер мережі магазинів, яка заробляла 3500 грн. в місяць, була затримана при спробі викрасти в магазині самообслуговування одекolon вартістю 45 грн. У ході розслідування в її квартирі було виявлено 9 флаконів такого ж одеколону. Встановлено, що Бучинська є kleптоманкою.

Які кримінально-правові наслідки вчиненого?

Задача 4. У день свого народження 14-річний Будний згвалтував свою однокласницю Черничко. Діяння було вчинено біля 0 годин у день святкування.

Чи підлягає Будний кримінальній відповідальності? Чи має значення для вирішення справи час народження?

Задача 5. Лесів працювала заступником директора і одночасно завідувачем кафедри фінансів та інформаційно-математичних дисциплін Ялтинської філії Європейського університету. 25 травня 2010 року біля 12 год., перебуваючи в своєму службовому кабінеті, вона отримала від Чабанюк неправомірну вигоду в сумі 1100 грн. за здачу академічної заборгованості її дочки. Біля 13 год. в тому ж кабінеті вона отримала від Капустіної неправомірну вигоду в розмірі 500 грн. за здачі академічних заборгованостей її сина. Грошима, отриманими в якості хабара вона розпорядилася за власним розсудом.

Чи являється Лесів службовою особою? Проаналізуйте скоєне з точки зору суб'єкта кримінального правопорушення.

Задача 6. Тараканов, висловлюючи надумані претензії до Бучацького, з яким не перебував у відносинах підлеглих, з приводу повільної підготовки

останнім до відпочинку, в присутності інших військовослужбовців підрозділу, застосував фізичне насильство до Бучацького, а саме, 30 листопада 2007 року, близько 22 години 30 хвилин після команди „Відбій», в спальному приміщенні казарми Центру забезпечення службової діяльності структурних підрозділів Міністерства оборони України наніс йому два удари кулаком правої руки по схрещеним напроти лоба долонях рук, а 1 грудня того ж року, біля 22 години 30 хвилин, в приміщенні кімнати для вмивання наніс потерпілому два удари кулаком правої руки по схрещеним напроти лоба долонях рук. Внаслідок нанесення підсудним ударів Бучацькому були заподіяні побої і забій м'яких тканин тильної поверхні лівої кисті, тобто, легке тілесні ушкодження.

Як статус військовослужбовця впливає на кваліфікацію дій Тараканова?

Заняття 4. Суб'єктивна сторона складу злочину

Практичне заняття (2 години)

Задача 1. Сержант Фулей вишикував відділення тільки що прибулих солдатів першого року служби та з словами: «Подивимося, які ви міцні» - пішов уздовж ряду, сильно ударяючи кулаком в живіт кожного з солдатів. Коли він ударив Білика, той впав, знепритомнів і через три години помер. Експертиза встановила, що удар припав на нервову зв'язку, викликав шок, втрату свідомості, а потім і смерть.

Проаналізуйте суб'єктивну сторону скоєного.

Задача 2. П'яний тракторист Боліновський розважався тим, що направляв трактор на людей. Декілька чоловік вимушено було відстрибнути в грязюку, один опинився в кюветі, а Остапенко не встигла відскочити і була задавлена на смерть.

Проаналізуйте суб'єктивну сторону скоєного.

Задача 3. Територія стрільбища була обгороджена колючим дротом. Проте іноді місцеві жителі підлазили під дрот і збирали на території стрільбища гриби. За грибами пролізла і Воробець. Жінка була глуха і пострілів не чула. Вона була убита пострілом сержанта Соломуда, що стріляв по мішені.

Проаналізуйте суб'єктивну сторону скоєного.

Задача 4. 15-річні підлітки Боднарук і Павлишин грали у дворі в карти. Між ними відбулася сварка, потім зав'язалася бійка, під час якої Боднарук ударив Павлишина три рази кулаком по голові. Один удару влучив у ліву скроню. Він спричинив перелом скроневої кістки, що викликало внутрічерепну кровотечу. Наступного дня стан здоров'я Павлишина різко погіршав, він був доставлений в лікарню, де помер.

Проаналізуйте суб'єктивну сторону скоєного.

Задача 5. Тачинський посадив на городі рідкісний і сильноврожайний сорт капусти і обгородив грядки дротом, до якого був підключений електрострум напругою 220 В. У город вночі заліз 16-річний підліток, який хотів поласувати яблуками, що росли поруч, і для цього переліз через огорожу. Він зачепив дрот і був убитий електрострумом. Тачинський пояснив, що дрот був проведений для освітлення грядки, оскільки капуста вимагала круглодобового догляду, і він двічі на ніч виходив для проведення відповідних робіт. Проаналізуйте суб'єктивну сторону скоєного.

Задача 6. Назарук увечері 15 березня 2002 р. під час сварки зі своєю дружиною завдав їй з метою вбивства два удари молотком по голові та дев'ять ударів кухонним ножом у різні ділянки тіла. Внаслідок одержаних поранень потерпіла померла на місці події. Уранці 17 березня 2002 р. Назарук розпочав сварку зі своєю донькою і, достовірно знаючи, що вона вагітна внаслідок випадкового статевого зв'язку, з метою вбивства схопив її за шию та задушив. Вироком апеляційного суду Одеської області від 12 грудня 2002 р. Назарука на підставі ст. 70 КК засуджено за сукупністю злочинів, відповідальність за які передбачено ч. 1 ст. 115 та пунктами 2, 13 ч. 2 зазначеної статті цього Кодексу, на 14 років позбавлення волі. У касаційній скарзі засуджений Назарук, не оспороюючи своєї винності у вбивстві дружини та доньки, просив перекваліфікувати його дії зі ст. 115 на ст. 116 КК, посилаючись на те, що злочини він вчинив у стані сильного душевного хвилювання, яке виникло внаслідок аморальної поведінки потерпілих та їх образ на його адресу. Проаналізуйте суб'єктивну сторону скоєного.

Заняття 5

Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння

Практичне заняття (2 години)

Задача 1. Директор магазину Павлюк віз на моторному човні продукти для свого магазину. Там же їхала жінка, що попросила перевезти її на протилежний берег. Човен перевантажений не був, але на середині річки несподівано почав протікати. Моторист Старчевський, щоб врятувати пасажирів і себе та дістатися до берега, не дивлячись на протести Павлюка, викинув за борт продукти, чим заподіяв істотний збиток магазину, але човен, хоча і насилу, дістався до берега.

Визначте, чи діяв Старчевський у стані крайньої необхідності.

Задача 2. Сенек викрав вантажівку з товаром. Співробітники міліції почали переслідувати його, наказуючи зупинитися, але Сенек не реагував. Тоді сержант Гута вистрілив в колесо. Машина перекинулася. Викрадач загинув.

Чи вірно вчинив Гута при затриманні злочинця?

Задача 3. Матвієшин був засуджений за п. 1 ч. 2 ст. 115 ККУ за вбивство трьох осіб. При цьому суд визнав правдивими показання Матвієшина про вчинення потерпілими розбійного нападу на нього з застосуванням зброї. В процесі захисту Матвієшин, будучи майстром спорту з кік-боксингу, позбавив нападників життя.

Чи правильне рішення суду?

Задача 4. Під час випробувального польоту літака почались перебої в одному з моторів, а потім цей мотор заглох. Керівник польоту віддав наказ льотчику-випробувальнику відвести літак на безпечну відстань від населеного пункту, а потім покинути кабіну, що той і зробив.

Проаналізуйте ситуацію.

Задача 5. Під час шторму у відкритому морі на палубі сухогрузу зірвало кріплення двох контейнерів з особливо цінним вантажем. Капітан, побоюючись того, що контейнери можуть пошкодити судно, а закріпити їх під час шторму не вдасться, віддав наказ скинути їх у море.

Чи правомірні дії капітана? Чи зміниться ситуація, якщо матроси відмовляться виконати цей наказ, вважаючи його незаконним?

Задача 6. Данилюк, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, перебуваючи в приміщенні кухні дачного будинку, після того як незнайомий йому Костюк виламав двері і проник в його дім, наніс йому два удари сокирою по голові, спричинивши тому тяжкі тілесні ушкодження. Дії Данилюка були кваліфіковані за ч. 1 ст. 121 КК України.

Чи вірне рішення прийняв суд?

Задача 7. Бодруг приблизно о 9 год. приїхав з сином Андрієм на ставок, що ними орендується, побачили Щура, який без відповідного дозволу проводив вилов риби вудкою. Щур на зауваження почав їх ображати, а коли Бодруг

витагнув сачок із виловленою рибою, Щур намагався вдарити його в обличчя. На його активні дії син захистив його, розвівши їх в сторони. Однак Щур продовжив насильницькі дії, внаслідок чого Андрій наніс йому декілька ударів кулаком в область голови та тулуба, спричинивши легкі тілесні ушкодження. Чи буде Андрій притягуватись до кримінальної відповідальності?